

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 25 Ekim 2024
Sayı: 868

10/1972

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde her geçen yıl artan pestisit kullanımının etkilerinin araştırılması ve pestisit kullanımının olumsuz sağlık etkilerinin önlenmesine ilişkin gerekli tüm tedbirlerin alınmasının sağlanması için Yüce Meclisimizce, Anayasanın 98.maddesi ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 22.10.2024

KAdla

Kayıhan Pala
Bursa Milletvekili

GİZEM ÖZCAN
Mugla Mr.

Sema Dincer
Ankara Mr.

Harun Özgür YILDIZLI
Kocaeli Milletvekili

Ayhan RAKUT
Milletvekili

Nail Aker
Kocaeli Mr.

Cevdet KAY
Kocaeli Mr.

İsmet Cimeşkin
Gaziantep Mr.

Arifin FİSTİCAN
Kocaeli Mr.

Serkan SARI
Balıkesir Mr.

Mehmet Çeltikçi
Hakkari Mr.

MURAT CAN
Samsun Mr.

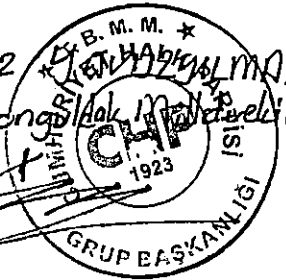
Ali KARAOBA
USAK Mr.

Av. Ali Özer
Antalya Mr.

Utku GAKIROZER
Eskişehir Mr.

Yüksel Tazkun
Gaziantep Mr.

Deniz KARABULUT
Zonguldak Milletvekili

GEREKÇE

Pestisitler (tarım zehirleri) tarımsal üretimde kullanılan toksik etkili kimyasal maddelerdir. İşlevlerine göre, böcek öldürücü (insektisit), ot öldürücü (herbisit), mantar öldürücü (fungisit) veya kimyasal yapılarına göre organoklorlu, organofosfatlı, karbamatlı gibi çeşitli sınıflara ayrılır.

Dünya genelinde yaklaşık 1.000 civarında, Türkiye’de ise geçici izinlerle zaman zaman değişmekle beraber 340 civarında pestisit etken maddesi kullanılmaktadır. Her pestisit farklı özellikleri ve toksikolojik etkileri vardır. Pestisitlerin kendisi kadar, metabolitleri ve ticari formülasyonları içinde yer alan ilave bazı kimyasal maddeler de toksik etkili olabilmektedir. Pestisitler insanlar için potansiyel olarak toksiktir ve bir kişinin maruz kaldığı miktara ve yollara bağlı olarak hem akut hem de kronik sağlık etkilerine sahip olabilir. İnsanların kimyasal pestisitlere maruz kalması, kanser, kalp, solunum ve nörolojik hastalıklar gibi kronik hastalıklarla bağlantılıdır. En fazla risk altında olan nüfus, pestisitlere doğrudan maruz kalanlar, pestisit uygulayan tarım işçileri ve pestisitlerin yayıldığı sırada ve hemen sonrasında yakın çevrede bulunan kişilerdir. Pestisitlere maruz kalmanın insanlar ve çevre üzerindeki etkileri devam eden bir endişe kaynağıdır.

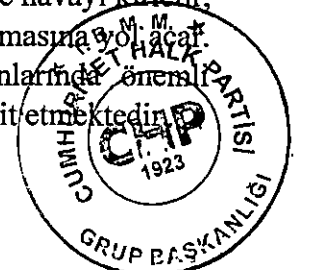
Diklorodifeniltrikloroetan (DDT) ve lindan gibi eski, daha az maliyetli (patentsiz) pestisitlerin çoğu, toprakta ve suda yıllarca kalabilir. Bu kimyasallar, kalıcı organik kirleticilerin üretimini ve kullanımını ortadan kaldırmayı veya kısıtlamayı amaçlayan uluslararası bir anlaşma olan 2001 Stockholm Sözleşmesi’ni imzalayan ülkeler tarafından yasaklanmıştır.

Bir pestisit toksisitesi, işlevine ve diğer faktörlere bağlıdır. Örneğin, böcek öldürücüler insanlar için herbisitlerden daha toksik olma eğilimindedir. Aynı kimyasal, farklı dozlarda, yani bir kişinin maruz kaldığı kimyasal miktarında farklı etkilere sahip olabilir. Toksikite ayrıca, yutma, soluma veya doğrudan cilt teması gibi maruziyetin meydana geldiği yola da bağlı olabilir.

Pestisitler özünde toksik olduğundan ve çevreye yayıldığından, üretimleri, dağıtımları ve kullanımları sıkı düzenleme ve kontrol gerektirir. Gıda ve çevredeki pestisit kalıntılarının düzenli olarak izlenmesi de gereklidir.

Pestisit kullanımı, iyi tarım uygulamalarına uygun olmalıdır. Çiftçiler, kullanılan pestisit miktarını ürünlerini korumak için gereken en az miktarla sınırlamalıdır. Agroekoloji gibi alternatif tarım modellerine geçerek, kimyasal pestisitlere olan bağımlılığın azaltılması ve belirli koşullar altında pestisit kullanmadan gıda üretmek de mümkündür.

Yaygın pestisit kullanımı büyük bir kirlilik kaynağıdır; suyu, toprağı ve havayı kirletir, biyolojik çeşitliliğin kaybolmasına neden olur ve zararlılara karşı direnç oluşmasına yol açar. Pestisit kirliliği biyolojik çeşitliliğin kaybolmasına ve böcek popülasyonlarında önemli düşüşlere neden olarak böceklerin gıda üretiminde oynadıkları kritik rolü tehdit etmektedir.

2020'de, Avrupa'daki nehir ve göllerdeki tüm izleme alanlarının %22'sinde bir veya daha fazla pestisit endişe verici eşiklerin üzerinde tespit edilmiştir. 2019'daki bir çalışmada test edilen tarım topraklarının %83'ünde pestisit kalıntıları bulunmaktadır.

2014 ile 2021 yılları arasında beş Avrupa ülkesinde yürütülen büyük ölçekli bir insan biyoizleme çalışmasına katılanların %84'ünün vücudunda en az iki pestisit kalıntısı bulunmuştur. Pestisit seviyeleri çocuklarda yetişkinlere göre daha yüksek bulunmuştur.

Uluslararası Pestisit Eylem Ağı, son derece tehlikeli pestisitlerin yer aldığı güncel listesinde kanserojen, mutajen, üreme için toksik etkili ya da arıları doğrudan etkileyen 338 adet son derece tehlikeli pestisit sıralamaktadır.

Türkiye'de 2022 yılında toplam tarım ilacı kullanım miktarı, 2021 yılına göre %4,5 artarak 55.374 ton' a yükselmiştir. Tarım ilacı kullanım miktarları gruplar bazında incelendiğinde Dünyada olduğu gibi ülkemizde de en büyük grubu fungusitler (mantar öldürücü) oluşturmuştur. 2022 yılı itibariyle en fazla tarım ilacı kullanılan ilk 5 ilimiz; Antalya, Manisa Mersin, Adana ve Malatya olmuştur.

Ülkemizde giderek artan pestisit kullanımı ve pestisitlerin insan sağlığını tehdit etmesi nedeniyle bu konunun, TBMM gündemine ivedilikle alınması ve kapsamlı bir şekilde araştırılması büyük önem taşımaktadır.

868 SAYILI ARASTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ

1	Deniz Demir	Ankara mr.	Deniz Demir
2	Mahmut Tural	Sakarya Mu.	
3	Talat DINCER	Mersin	
4	Ahmet Baran YARCAN	Edirne	
5	Eylem ERTUĞRUL	Siyunbe	
6	Özgür Erdem İNCESU	Ardeşen Mu.	
7	Orhan Sumer	Adana Mr	
8	Mustafa Erdem	Antalya	
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

